

SUNUŞ

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin poetik görüşler içeren bir “Mukaddime” ile çıkmış ilk ortak kitabı **Yedi Meş’ale**’dir. Yayımlanacağı haberi, **Servet-i Fünûn** dergisinin 22 Mart 1928 tarihli 1649. sayısında duyurulan kitapta, yedi gencin ürünleri yer almaktadır. “Yeni Bir Eser” başlıklı duyuruda, “Mecmuamızın hey’et-i tahrîriyesini teşkil eden gençlerden Sabri Esad, Cevdet Kudret, Yaşar Nabi, Vasfi Mahir, Muammer Lütfi, Ziya Osman ve Kenan Hulûsi beyler müntehab yazılarını **Yedi Meş’ale** isimli kitapta topladılar. Pek yakında intişar edecek bu olgun eseri kârilerimize tavsiye ederiz.” denilmektedir. Bu sözde “ürün” anlamında kullanıldığı söylenebilecek “müntehab yazılar” tabiri dikkati çeker. **Yedi Meş’ale**’nin kapağında bu tabire değil, “Müntehab Şiirler” tabirine yer verilmiştir. Yedi gencin ürünlerinin bir araya getirildiği kitabın duyurusunda ve kapağında farklı tabirlerin kullanılmış olması, önemli bir noktayı işaret eder. Bu önem, birinciden değil, ikinci tabirden kaynaklanır. Kapaktaki “Müntehab Şiirler” tabiri ile kitaptaki bütün metinlerin *şiir* olduğu haber verilir. Bu ayrıntı gözden kaçırıldığında **Yedi Meş’ale** adlı kitapta genç altı şair ile bir hikâyecinin şiir ve hikâyelerinin yer aldığı söylemek isten değildir. Kitapta Kenan Hulûsi imzası altında yer alan “Denizin Zaferi”, “Abajur” ve “Bir Mezarcının Hayatı” başlıklı son üç metin, biçim yönünden “nazım” değil, “nesir”dir. Böyle görüldüğü için bunlar “hikâye” diye değerlendirilmiştir. Oysa kapaktaki “Müntehab Şiirler” tabiri gözden uzak tutulmasa ve anılan üç metne duyuş, kuruluş ve söyleyiş yönlerinden dikkat edilse bunların “hikâye” olmadığı rahatlıkla anlaşılır. **Yedi Meş’ale**’de altı gencin şiirleri ile bir gencin hikâyeleri değil, yedi gencin “yazıları”, başka bir tabirle “şiirleri” yer almakta; bu genç-

lerden Kenan Hulûsî'nin metinleri, "mensur şiir" olmaları yönüyle diğerlerinden ayrılmaktadır. Kenan Hulûsî'nin sonraları tercihi hikâye olduğu için onun ortak kitaptaki metinleri de biçimsel görünüşleriyle hikâye gibi algılanmıştır. Oysa **Yedi Meş'ale**'de Kenan Hulûsî'nin de diğer gençler gibi şiire heves ettiği belidir.

Yedi Meş'ale, şiire heves etmiş yedi gencin ortak kitabıdır. 1928'in ilk aylarında yayımlanan kitap, edebiyat dünyasında ilgiyle karşılanmıştır. Bu ilginin farklı yönlendirenleri olmakla birlikte "Mukaddime"de ileri sürülen görüşlerin, kitabın algılanışını büyük oranda belirlediği söylenebilir. "Mukaddime"de Milli Edebiyat Hareketi ile ondan dönüşmüş olan Memleket Edebiyatı anlayışının eleştirildiği açıktır. "Hecenin ilk kuşağı" diye adlandırılan şairlerin şiir algısı, "Mukaddime"deki eleştirileri yönlendiren temel etken gibidir. Bununla birlikte, "Mukaddime"de ileri sürülen poetik görüşlerle kitaptaki metinlerin bütünüyle örtüştüğünü söylemek hayli güçtür. Hatta görüşlerle metinlerin örtüşmesinden çok, açık mesafesi daha bellidir. Bu yüzden "Mukaddime"de ileri sürülen görüşleri; durmuş ve oturmuş bir sanat algısının değil, gençlik heyecanının yönlendirdiği söylenebilir. Kaldı ki ileri sürülen görüşler, şiiri bütünüyle kuşatamadığı gibi şiire çok yeni ve farklı bir söyleyiş getirme iddiasından da uzaktır.

"Mukaddime"deki "Yazılarımızda ne dünün mızımız ve soluk hislerini, ne son zamanların renksiz, dar Ayşe, Fatma trennümünü bulacaksınız." sözü, büyük bir vaattir ama gerçekçi değildir. Heyecanla söylenmiş sözlerin çoğunda olduğu gibi bu sözde de çekici olan, vaadin kendisidir. **Yedi Meş'ale** kitabını bu heyecan ve vaat popülerleştirmiştir. Dönemin edebiyat ortamındaki hantallık ve tekdüzelik, heyecanın belirginleştirdiği vaadin konuşulmasını hazırlamıştır. Kitaba gösterilen ilgi, onun üzerinden şiirin tıkanan damarını açma olarak yorumlanabilir. Bu kitapla şiire "taze kan" gerektiği düşüncesi belirginleştirilmiştir. Kitap hakkında yazılan yazılar, bu durumu hayli açık bir biçim-

de yansır. Yedi gencin "Mukaddime"de ileri sürdüğü görüşleri ne tutum ne de metinle geliştirebildiği ise Yusuf Ziya (Ortaç)'la giriştikleri **Meş'ale** dergisi macerasından anlaşılabilir. Bu dergi-
deki yazılarında onlar, "renksiz, dar Ayşe, Fatma terennümü"nın mimarı olan "hecenin ilk kuşağı"nın güncellenmesine katkıda bulunurlar.

Anlaşılabacağı üzere **Yedi Meş'ale** yeni bir edebiyat hareketini haber veren bir kitap değil, dönemsel bir olgudur ve önemi-
ni de buradan alır. Bu, kitapta şiirleri yer alan şairlerin başlangıç
noktalarındaki önemli bir işaret taşıyı görmezden gelme anlamı
taşımaz. **Yedi Meş'ale**, içinde metinleri yer alan her bir genç için
temel referans değerinde bir eserdir. **1921-1941 Yılları Arası
Şiir Tartışmaları** (Ankara, 1995) adlı yüksek lisans tezimin "Yedi
Meş'ale Çıkışı Etrafında Gelişen Tartışmalar" başlıklı bölümünde
bu edebiyat olgusunu dönemin süreli yayınlarından izleyerek de-
ğerlendirdiğim için burada konunun ayrıntılarına girme gereği
duymuyorum.

Hem dönemsel bir edebiyat olgusu hem de içinde metin-
leri yer alan gençlerin edebiyattaki miladını haber veren önemli
bir kaynak olması nedeniyle **Yedi Meş'ale** adlı kitabın bugüne ka-
dar Latin harflerine aktarılarak yayımlanmamış olması büyük bir
eksikliktir. Bu eksikliği gidermek için girişilen **Yedi Meş'ale**'nin
Latin harfleriyle tıpkıbasımı denilebilecek bu çalışmada, döne-
min yazım özellikleri ve noktalama işaretlerindeki tasarrufu ko-
rundu. Özellikle "Yeni Türk Edebiyatı" alanı içinde değerlendirilen
Osmanlıca edebî metinlerin Latin harflerine aktarılmasında,
uzun ve ince seslerin belirtilip belirtilmemesi bir sorun olarak
belirmektedir. Günümüzün yazım kuralları gereği bazı seslerde
gösterilmeyen aksan işareti (^), bu tür çalışmalarda mecburen
kullanılmaktadır. Kaldı ki doğru tutum da bu olmalıdır. Çünkü
dönemin duyuşu ve söyleşi içinde sesin karşılığını vermek için
aksan işaretine gerek vardır. Bu nokta ve şiirin âhenk özelliği he-

sap edilerek metinlerdeki uzun ve ince sesler, aksan işaretiyle belirlenmiştir.

Yedi Meş'ale, Latin harfleriyle yayına hazırlanırken hem alanın uzmanları hem de şiir tarihine ve şiire meraklı okuyucular gözetilmiştir. "Yedi Meş'ale Grubu" veya "Yedi Meş'ale Çıkışı" gibi adlarla anılan bir olgunun üniversitelerde ya da liselerde ders konusu olarak anlatılırken konunun kaynağının el altında bulunması da amaçlanmıştır. Metnin söz varlığına yabancı olabileceği düşünülen genel okura yardımcı olmak niyetiyle çalışmanın sonuna küçük bir sözlük eklenmiştir. Bu küçük sözlük, yaklaşık seksen beş yıl önceki gençlerin hayatı ve dünyayı kavradığı söz varlığını işaret etmesi bakımından anlamlıdır.

Kitabın Latin harfleriyle yayımlanmasında fayda mülhaza eden ve ısrarlarıyla beni gayrete getiren arkadaşlarıma ve yayınevine teşekkür ederim.

Dr. Mehmet Can DOĞAN
Ankara, 2012

منتخب شعر

یدی مشعلہ

صبری اسعد ، یاسار نابی ، مولطفی ، صفی باہر
ضیاعثمان ، جودت قدرت ، کنعان ملووی

مجمع التالیف والادب العربی

استانبول - ۱۹۲۸

آتشام مطبعہ سی

Müntehab Şiirler

YEDİ MEŞ'ALE

Sabri Esad, Yaşar Nabi, Muammer Lütü, Vasfi Mahir
Ziya Osman, Cevdet Kudret, Kenan Hulûsi

Muallim Ahmed Halid Kitaphanesi

İstanbul – 1928

Akşam Matbaası

MUKADDİME

Bu eser size her türlü müşkülâta rağmen yalnız sanat aşkıyla çalışan birkaç gencin bir senelik edebî mahsulünü takdim ediyor.

Yazılarımızı müştereken neşretmemizin sebebi memleketimizde son edebî cereyanları gösterecek toplu bir eser vücuda getirmek arzusudur.

Biz, bu eserle, gençliğin yazılarını takip etme külfetine bile girmeden, yalnız fuzûlî bir tefâhür ve malûmât-fürûşlukla "Edebiyatımız öldü, ölüyor!" diye kıyametler koparan bazı sanat kâhinlerine yanıldıklarını ispat etmek istiyoruz.

Hem gazete sütunlarını ve hem de kârielerin sabrını suistimal ederek boş sözlerle vakit geçirmedense cevabımızı müspet bir misalle vermeyi tercih ettik.

Mamâfih zannedilmesin ki biz, kendilerini dev aynasında görenlerdeniz. Hayır, cihan edebiyatına nazaran ne kadar ehemmiyetsiz kaldığımızı pekâlâ takdir ediyoruz. Yalnız göğsümüzü gere gere söyleyebiliriz ki, taklitten, edebiyatın bu baş belâsından, kendimizi kurtarmayı en büyük bir vazife bildik.

Yazılarımızda ne dünün mızımız ve soluk hislerini, ne son zamanların renksiz, dar Ayşe, Fatma terennümünü bulacaksınız. Biz, her şeyden evvel duygularımızı başkalarının manevî yardımına muhtaç kalmadan ifade etmeye çalıştık. Eğer muvaffak olduksa bu da bize kâfi bir şereftir.

Yazılarımızı tetkik ediniz; kendi dar husûsiyetimize, aşkı-mıza, sevinç ve kederlerimize ne kadar az yer verilmiş olduğunu göreceksiniz. Hem artık bugünkü nesil hislerin aynen terennümünden zevk almıyor. Meselâ ıztırâbı niçin bir kahkaha şeklinde anlatmayalım. Bazen öyle tebessümler vardır ki en derin hıçkırıklardan fazla elem ifade ederler.

Ve sonra mevzûlarımızı da kâbil olduğu kadar genişletmeye çalıştık. “Hep aynı vefâsız sevgiliden başka bahsedecek bir şey bulamıyor musunuz?” diyenlere, onu bize değil, bizden evvelki nesillere sormaları daha münâsip olacağını hatırlatmak isteriz.

Kâriler aynı his ve fikirlerin değiştirile, değiştirile kendilerine sunulmasından bıktılar, usandılar. İşte biz edebiyatta bu çürük zihniyetle mücadele etmek istiyoruz.

Canlık, samimiyet ve daima yenilik: Bizi, müşterek bir eser neşrine teşvik eden fikirlerimizi bu suretle izah edebiliriz.

Hakiki bir sanat eseri vücuda getirmek için yazılarımızı sıkı bir tasniften geçirdik, ve mümkün olduğu kadar teksif edilmiş bir eser elde etmeye çalıştık.

Eline her kalem alanın neşriyat sahasına atılarak kâri bulunduğu bu zamanda sanat eserlerini bekleyenlerin de bulunduğunu biliyor ve eserimizi onlara ithaf etmekle büyük bir zevk duyuyoruz.